

19 czerwca 2009 r., w Centrum Jana Pawła II "Nie lękajcie się!" odbyło się kolejne z cyklu seminariów poświęconych problematyce wspierania rodziny w myśl założeń nauki Jana Pawła II, organizowanych w ramach działalności Centrum Jana Pawła II "Nie lękajcie się!" w Krakowie. Seminarium poświęcone było możliwościom angażowania sił wolontariatu w procesie wspomagania współczesnej rodziny funkcjonującej w społeczeństwie ryzyka.

Jan Paweł II mówił o wolontariacie, że to "przede wszystkim naturalny odruch serca, który przynagla każdego człowieka do pomocy drugiemu - swemu bliźniemu. Jest to bez mała PRAWO ISTNIENIA(?). Nie chodzi tu o zaspokojenie wyłącznie materialnych potrzeb bliźniego, takich jak: zaspokojenie głodu, pragnienia, zapewnienie dachu nad głową, opieki medycznej, lecz o to, aby doprowadzić do osobistego doświadczenia miłości Bożej"

Miłość najwspanialszą formą ewangelizacji. (Przesłanie na zakończenia Międzynarodowego Roku Wolontariatu ? Watykan 5 grudnia 2001)

Jan Paweł II wzywał do budowania Cywilizacji Miłości, która może i powinna dokonywać się w rodzinie i z udziałem sił, którymi dysponuje rodzina. Zagrożenia i różnorakie problemy z którymi rodziny od wieków zmagają się na różnych płaszczyznach życia codziennego przekraczają nierzadko możliwości rodziny, stąd idea wspierania rodzin. Szczególnie dotkniętych różnego typu dysfunkcjami jawi się jako sposób na przezwyciężanie indolencji, bierności czy też poczucia osamotnienia w "walce z przeciwnościami losu?".

Po zmianach systemowych zainicjowanych w Polsce w 1989 roku, dynamicznie rozwija się społeczne zaangażowanie różnych grup wiekowych w sprawy społeczne. Wolontariat jest jedną z form aktywności społecznej i miernikiem demokratyzacji życia ludzkiego. Zaangażowanie w sprawy społeczne, służba dla drugiego człowieka, konkretnego, identyfikowanego z imienia i nazwiska, dotkniętego określonym problemem będącym przyczyną marginalizacji czy też wykluczenia z życia zbiorowego to objaw wrażliwości, empatii, otwartości na potrzeby drugiego człowieka, a przede wszystkim ? to sposób na tworzenie warunków sprzyjających tworzeniu Cywilizacji Miłości. Wolontariat jest okazją i zarazem szansą na aktywny udział w tworzeniu takiej właśnie Cywilizacji, do tworzenia której zachęca nieustannie jej patron i promotor ? Jan Paweł II. Warto więc przybliżyć się do idei organizacji służby wolontaryjnej tak, by aktywny

udział ludzi reprezentujących wszystkie grupy wiekowe oraz wszystkie grupy zawodowe czy społeczne był efektywny, przynosił dobre owoce zarówno odbiorcom oferty służby wolontaryjnej, jak i samym wolontariuszom.

Przedmiotem organizowanego w dniu 19.06.br. spotkania były zagadnienia związane z ideą, etosem, misją, zasadami organizacji wolontariatu, tak, by potencjał sił ludzkich wolontariuszy służył tworzeniu dobra, przebudowie rzeczywistości życia codziennego w taki sposób, by wspomagać rozwój współczesnej rodziny narażonej na osamotnienie w zmaganiu z codziennymi problemami.

Seminarium rozpoczęło się od powitania gości przez Prezesa Centrum Jana Pawła II "Nie lękajcie się!" ks. prałata Jana Kabzińskiego oraz dr Arkadiusza Żukiewicza moderatora seminarium. Ks. Prezes już na wstępie podkreślił ogromną rolę wolontariuszy i ich posługi którą wykonują a na dowód tego przedstawił wszystkim zgromadzonym prezentację planu architektonicznego Centrum Jana Pawła II w Łagiewnikach, którego jednym z elementów składowych będzie Centrum Szkolenia Wolontariatu (Centrum Młodzieżowe).

Po tej prezentacji multimedialnej zasadniczą część wykładów rozpoczęła Pani Katarzyna Madera - Dyrektor Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego", która w swojej prelekcji pt.: Wolontariat dla rodzinnych form opieki zastępczej rozpoczęła od przedstawienia początków działalności którą tworzyły spontaniczne akcja kilkusobowej grupy studentów z krakowskich uczelni (głównie AGH) oraz z duszpasterstwa ojców Jezuitów.

W tym czasie rozpoczęła się współpraca z krakowskimi Domami Dziecka, polegająca na pomocy podopiecznym w nauce, organizowaniu wspólnych świąt i wakacji. Z czasem następował dalszy rozwój działalności, który obejmował coraz szerszą współpracę z różnego rodzaju instytucjami takimi jak: ?Dzieło Pomocy Dzieciom? Fundacja Ruperta Mayera (o. Peter Kolvenbach, o. Karl Kreuser), kontynuacja i koordynacja działań zrodzonych z wolontariatu, Stowarzyszenie Ochrony Środowiska, Klub Rotary Kraków, MOPS, Sąd. Ponadto Rozbudowano Ośrodek w Żmiącej, remont lokalu przy ul. Rajskiej 10 w Krakowie. (z przeznaczeniem na Ośrodek Opiekuńczo - Wychowawczy i Ośrodek Adopcyjno- Opiekuńczy-1995) oraz całoroczna praca z dziećmi.

Obecnie praca wolontariuszy służy głównie wsparciu: Ośrodka Opiekuńczo - Wychowawczego - wspomaganie wychowawców w opiece nad dziećmi przebywającymi w Ośrodku przy ul. Rajskiej 10 w Krakowie; Ośrodka Adopcyjno - Opiekuńczego oraz Fundacji ?Dzieło Pomocy

Dzieciom?- pomoc w opiece nad dziećmi podczas kolonii w Żmiącej - co roku organizowany jest wypoczynek dla około 180 dzieci. W podsumowaniu przedstawiony został całoroczny profil działalności który obejmuje stałą współpracę około 80 wolontariuszy (dodatkowa grupa podczas wakacji - 80 osób), wchodzenie w różne środowiska, w których przebywają podopieczni Ośrodka (miejsce zamieszkania, szkoła), udział w comiesięcznych grupach wsparcia dla wolontariuszy oraz w spotkaniach szkoleniowych; ścisła współpraca z pracownikami Ośrodka, możliwość korzystania z porad specjalistów.

W kolejnej części seminarium mogliśmy usłyszeć samych wolontariuszy opowiadających o swojej "przygodzie" w służbie bliźnim, która jak sami mówią jest nie tylko pouczająca ale i dająca satysfakcję. A przyjaźnie jakie zawiązują się między nimi a podopiecznymi są bezcenne.

Po wzruszającej i bardzo osobistej prezentacji wolontariuszy, przedstawiona została działalność Koła Naukowego Prewencji Socjalnej przy Uniwersytecie Pedagogicznym, działającego pod kierunkiem dr Arkadiusza Żukiewicza. Założycielami koła oraz jego aktywnymi członkami są studenci Instytutu Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Pedagogicznego. Głównymi zadaniami organizacji jest: Prowadzenie działalności w zakresie społecznym i pedagogicznym, rozwijanie uzdolnień studentów oraz zainteresowań zwłaszcza w zakresie pracy socjalnej, szerzenie idei wolontariatu, rozwijanie kontaktów ze społecznością lokalną a także współpraca z organizacjami pozarządowymi. Obecnie Koło realizuje projekt pt.: Wolontariat na rzecz bezdomnych kobiet z dziećmi, którego głównym celem jest udzielenie szerszego wsparcia bezdomnym kobietom, ukazanie studentom trudniejszych aspektów pracy socjalnej, podwyższenie efektywności działań pracowników placówki. Ponadto wolontariusze prowadzą działania na rzecz dzieci obejmujące pomoc w wypełnianiu szkolnych obowiązków, naukę spędzania wolnego czasu poprzez organizowanie zabaw, konkursów, pogadanek, zajęć plastycznych i ruchowych.

W podsumowaniu przedstawiono korzyści jakie ta praca dała członkom koła, czyli: uwrażliwiła na problemy społeczne, nauczyła sprawnej organizacji, przygotowała do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, stała się inspiracją do dalszej społecznej aktywności. Wpłynęła na umiejętności interpersonalne. Pomogła rozwinąć sieć kontaktów. Pozwoliła zrozumieć potrzebę budowania powiązań pomiędzy instytucjami państwowymi a ośrodkami akademickimi i organizacjami non profit.

Ostatnim z zaplanowanych tematów był problem: Aktywizacji sił ludzkich w wolontariat przy Ośrodku Pomocy Społecznej. Ten temat został szczegółowo omówiony przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie Panią Józefę Grodecką wraz z wolontariuszami. Jej wystąpienie rozpoczęło się od przedstawienia trzech głównych celów

pracy wolontaryjnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Pierwszym z nich jest uwrażliwienie mieszkańców na lokalne problemy oraz motywowanie do włączenia się w ich rozwiązanie, kolejnym punktem jest poszerzenie, uzupełnienie i usprawnienie pracy pracowników socjalnych MOPS, trzecim celem jest poszerzenie zakresu pomocy na rzecz klientów i podniesienie jakości życia osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. By można zrealizować ten cel trzeba przygotować szczegółowo plan działania, począwszy od opracowania projektu, poprzez rekrutacje (wizyty w szkołach ponadgimnazjalnych, uczelniach; wywieszanie ogłoszeń, prowadzenie rozmów kwalifikacyjnych), kolejnym etapem jest przygotowanie umów o wolontariat, ostatnim zaś stadium jest nabór beneficjentów z udziałem pracowników socjalnych.

Oczywiście przed rozpoczęciem pracy każdy wolontariusz musi zaliczyć szereg szkoleń począwszy od Zasad Bezpieczeństwa i Higieny Pracy po zasady etyczne czy regulamin pracy wolontariusza. Dopiero po przebytych szkoleniach może podjąć swoje zadania. Do których należy praca z dziećmi, począwszy od zajęć z najmłodszymi gdzie ich praca polega na: pomocy dzieciom w nauce, uczyć dzieci aktywnego i ciekawego sposobu spędzania wolnego czasu, przekazują dzieciom pozytywne wzorce zachowania, towarzyszą dzieciom, wspierają ich w całościowym rozwoju i pomagają w rozwiązywaniu ich życiowych problemów, podnoszą samoocenę dzieci, wzmacniają ich poczucie wartości, wspierają rodziców w wychowywaniu dzieci. Program pomocy wolontaryjnej obejmuje także pomoc na rzecz osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych pomoc w tym wypadku ma na celu: zaspokajanie potrzeby kontaktów społecznych poprzez dotrzymywanie towarzystwa osobom starszym, samotnym, rozmowy wspierające (często polegające na wysłuchaniu starszej osoby, okazaniu zainteresowania), odwiedziny, spacer, głośne czytanie książek i czasopism, rozwiązywanie krzyżówek), pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb osób, których nie są w stanie zaspokoić ich we własnym zakresie. Pomagają w załatwianiu drobnych spraw urzędowych (poczta, biblioteka). Towarzyszą przy zakupach, wizytach lekarskich. Pomagają w drobnych czynnościach domowych, których osoba nie może samodzielnie wykonywać ze względu na wiek czy schorzenia (np.: drobne prace porządkowe, zakupy, podanie posiłku).odwiedzają osoby chore w szpitalu.

By praca wolontariuszy była jeszcze bardziej efektywna prowadzi się liczne badania i ankiety, które nie tylko potwierdzają skuteczność wolontariatu, ale i utwierdzają wolontariuszy w przekonaniu że ich praca jest ważna. Na zakończenie sami wolontariusze wymienili kilka powodów które motywują ich do dalszej pracy na rzecz innych osób są to m. in.:

Poczucie bycia potrzebnym, nadanie wartości swojemu życiu, pożyteczny sposób spędzenia wolnego czasu, wykazanie się działalnością wolontaryjną (na studiach, w szkole, starając się o pracę), zdobycie nowych umiejętności, chęć sprawdzenia się w podejmowanej pracy wolontaryjnej, przekonania religijne, ideologiczne, polityczne.

Tym sposobem wolontariusze na zakończenie seminarium, zachęcili swoim przykładem wszystkich chętnych do uczestnictwa w tym dziele dobrej woli i dobroczynności.